

A ...-i Törvényszék ... ügyvéd (...) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - ...(...) által képviselt alperes neve (...) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében meghozta a következő

í t é l e t e t :

A törvényszék a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy az alperesnek 15 napon belül fizessen meg 131.630,- (Egyszázharmincegyezer-hatszázharminc) forint perköltséget.

A le nem rótt illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a ...-i Ítéltáblához címzetten a ...-i Törvényszéken benyújtott fellebbezéssel lehet élni.

A törvényszék tájékoztatja a feleket, hogy a ...-i Ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, ha az kizárólag a perköltség viselésére, összegére, vagy az ítélet indoklására irányul. A felek kérelmére a bíróság tárgyalást tart.

A törvényszék tájékoztatja a feleket, hogy a fellebbezési határidő lejártá előtt előterjesztett kérelmük alapján kérhetik, hogy a ...-i Ítéltábla fellebbezésüket tárgyaláson kívül bírálja el.

Az ítélet ellen a fellebbezést előterjesztő fél számára a ...-i Ítéltábla előtti eljárásban a jogi képviselőt kötelező.

I n d o k o l á s

A felperes és alperes jogelődje, a ... Zrt. között 2008. május 13. napján hitelszerződés jött létre ... szám alatt. Alperes mint hitelező a kölcsönt a felperes részére egy Renault Clio 1,5 DCI Privilege típusú személygépkocsi megvásárlásához nyújtotta. A hitel összege 1.300.000 forintban került meghatározásra, a hitel futamideje 84 hónap volt.

A szerződés 6. pontja alapján a szerződés változó kamatozású, CHF-alapú, változó futamidejű. Az éves induló ügyleti kamatláb 16,29% volt. Az ügyleti kamatláb változásának eseteit és módját a szerződés mellékletét képező Üzletszabályzat tartalmazta. A szerződés tekintetében a ... Nyrt. bázis árfolyam a ... Nyrt. számlakonverziós vételi árfolyamában, a ... Nyrt. aktuális árfolyama a ... Nyrt. számlakonverziós eladási árfolyamában került meghatározásra. A maximális futamidőt a felek 96 hónapban határozták meg.

A szerződés 7. pontja értelmében az adós a hitel visszafizetését 84 havi törlesztőrészlet megfizetésével teljesíti. A havonta esedékes törlesztőrészlet összege 26.039,- Ft.

A szerződés 7. pontja tartalmazza, hogy a deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztőrészletek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyam és kamat alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nem csak az esedékes törlesztő részletek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A hitelszerződés lejárat előtti megszűnése, vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyam-

különbözet egy összegben esedékessé válik. Az adós kijelenti, hogy tudatában van a deviza alapú finanszírozás fokozott kockázatának, s vállalja ennek következményeit.

A szerződésben a teljes hiteldíj mutató induló mértéke 18,80%-ban került meghatározásra azzal, hogy a THM megváltozásának feltételeit az Üzletszabályzat rögzíti. A számításnál figyelembe vett árfolyam érvényességének napja 2008. május 12.

A szerződés tartalmazza, hogy a THM meghatározás az aktuális feltételek, illetve a hatályos jogszabályok figyelembevételével történt, és a feltételek változása esetén a mértéke módosulhat. A THM mutató értéke nem tükrözi a hitel árfolyamkockázatát és kamatkockázatát.

A szerződés 12. pontja értelmében a jelen szerződésben és annak mellékleteiben nem szabályozott feltételekben a hitelező Üzletszabályzata az irányadó. Az adós a jelen szerződés aláírásával kijelenti, hogy az Üzletszabályzatot átvette, megismerte, és az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismeri el.

A ... Zrt.-nek a pénzkölcsön nyújtására és pénzügyi lízingre vonatkozó, a szerződés megkötésekor hatályos Üzletszabályzatának 17. pontja részletes szabályokat tartalmazott a kamatok és díjak, míg 18. pontja a finanszírozás pénzügyi feltételei vonatkozásában.

Az Üzletszabályzat 18.3.2. pontja vonatkozott a deviza alapú szerződésekre. Eszerint a deviza alapú szerződések változó kamatozású szerződések. Az ügyfél fizetési kötelezettsége forintban teljesítendő. Deviza alapú szerződés esetén a törlesztőrészletekre a ...Rt. (a továbbiakban ... Rt.) által a szerződés devizanemére meghirdetett árfolyamok módosulásának függvényében az alábbiak szerint meghatározott árfolyam-különbözet - futamidő szerint utolsóként esedékessé váló törlesztőrészlet kivételével - kerül érvényesítésre:

$$\frac{\text{Esedékes törlesztő részlet összege} \times (\text{aktuális árfolyam} - \text{bázisárfolyam})}{\text{bázis árfolyam}}$$

Bázis árfolyam: a ... Rt. szerződésben meghatározott árfolyam típusának a hitel folyósítás napját követő első banki napjának végén érvényben lévő árfolyama,

Aktuális árfolyam: a ... Rt. szerződésben meghatározott árfolyam típusának a törlesztőrészlet esedékessége napjának végén érvényben lévő árfolyama.

Az Üzletszabályzat 18.3.3. pontja tartalmaz szabályozást a változó futamidejű deviza alapú szerződés esetén az árfolyam-különbözet elszámolására, amely szerint az a futamidő változását eredményezi. Az árfolyam különbség az adott törlesztőrészlet tőke, majd kamat tartalmát módosítja. Változó futamidejű szerződések esetén az árfolyam különbség elszámolását követően a ... Autó a szerződés futamidejét és az utolsó törlesztőrészlet nagyságát úgy módosítja, hogy a törlesztőrészlet összege - az utolsó kivételével - ne változzon és az utolsó törlesztőrészlet összege az induló törlesztőrészlet összegét ne haladja meg.

Az Üzletszabályzat 18.2.4. pontja értelmében deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztőrészletek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyamának és a kamatának alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztő részletek növekedését eredményezi, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A hitelszerződés lejárat előtti megszűnése, vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyam-különbözet egy összegben esedékessé válik.

Az alperes jogelődje a szerződést 2016. július 29. napján azonnali hatállyal felmondta. Ezt követően a felperes a fizetési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, így a ... Zrt., mint jogutód, 2017. január 11. napján a hitelszerződést lezártak tekintette. A felperes a szerződés forintosításának lehetőségével nem élt, a szerződés annak lezárásáig devizaszerződésként került teljesítésre.

A felperes végleges, módosított kereseti kérelmében elsődlegesen az alperes jogelődjével 2008. május 13-án megkötött svájci frank alapú gépjármű vásárlási célú kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását, jogkövetkezményként a szerződés határozathozatalig való hatályossá nyilvánítását, és az alperes 1.384.629.- forint és késedelmi kamatai visszafizetésére kötelezését kérte. Az érvénytelenség okaként elsősorban a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdés a.), b) és e) pontját jelölte meg, másodsorban a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 209. § (1) bekezdésére, 209/A. § (2) bekezdésére alapítottnan az árfolyamkockázatot a fogyasztó felperesre telepítő szerződési feltétel tisztességtelenségén alapuló érvénytelenségét állította, figyelemmel arra, hogy a szerződés 7. pontjában foglalt tájékoztatás nem megfelelő.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontja tekintetében a semmisséget arra alapította, hogy a kölcsönszerződésben nem szerepel a devizanemű kölcsön számítási módszertana, nem szerepel benne a külföldi deviza nyilvántartásának módszere, a két devizanem kölcsön számítási módja. Nem szerepel a szerződésben sem a folyósítás időpontja, sem a folyósításkori devizaárfolyam, így a fogyasztó számára a szerződés megkötésekor sem a kölcsön deviza összege, sem a törlesztő részletek összege (devizában) nem számítható ki. Hivatkozott e körben a C-38/17. EUB ítélet 34. pontjában foglaltakra, mely szerint e feltétel csak akkor felel meg a 93/13. irányelv 3. cikk (1) bekezdés és 4. cikk (2) bekezdés szabályainak, amennyiben e feltételt világosan és érthetően fogalmazták meg, vagyis a kölcsön tárgyát képező teljes összeg számítási mechanizmusát, valamint az alkalmazandó árfolyamot átlátható módon feltüntették a szerződésben annak érdekében, hogy a szokásosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó pontos és érthető szempontok alapján értékelhesse a szerződésből őt érintő gazdasági következményeket, közöttük különösen a kölcsönének teljes költségét.

Felperes hivatkozott továbbá arra is, hogy a perbeli szerződés esetében a ténylegesen kölcsönadott devizaösszeg számítási módszerét a szerződés mellékletét képező Üzletszabályzatban található 8.3.2. pont határozza meg, a szerződés egyedi része a kölcsön összegének kirovó pénznemben való meghatározására egyáltalán nem utal. Az Üzletszabályzat a szerződés egyedi részét nem kiegészíti, hanem azzal ellentétes rendelkezéseket tartalmaz, így ezek a Ptk. 205/C. §-a alapján nem válhattak a szerződés részévé. Sérelmezte, hogy a szerződés lényeges tartalmi elemeinek egy részét az Üzletszabályzat, és nem az egyedi szerződés tartalmazza. A perbeli szerződés egyedi része csak a mértékadó devizanemre utal, ugyanakkor tartalmazza a havi törlesztő részlet forint összegét és a 96 hónapos futamidőt, amelyekből az egyedi rész egyéb rendelkezései mellett egyáltalán nem következik, hogy a fogyasztónak a 96 havi forintban meghatározott törlesztő részlet teljesítésén túl bármilyen további fizetési kötelezettsége lenne. Ilyen körülmények között felperes megítélése szerint azt kell megállapítani, hogy a perbeli szerződés egyedi része ellentétes az Üzletszabályzatban foglaltakkal, annak a 18.3.2. pontjában írtakkal, valójában az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezésével. Ez pedig azzal a jogkövetkezménnyel jár, hogy az Üzletszabályzatnak az árfolyamkockázattal, a kölcsön összegének a kirovó pénznemmel kapcsolatos rendelkezései nem váltak a szerződés részévé, vagyis a felperest kizárólag azok a fizetési kötelezettségek terhelik, amelyeket a szerződés egyedi része tartalmaz.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontjai szerinti teljes érvénytelenséget tehát arra alapította, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés nem határozza meg a kölcsön és a havi törlesztés összegét CHF-ben, azaz a kirovó pénznem, meghatározása konszenzus hiányában hiányzik.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt semmisséget arra alapította, hogy a perbeli

kölcsönszerződés szerint meghatározott THM mértéke és meghatározása nem felel meg a 41/1997. (III.5.) kormányrendelet szabályainak, nem tartalmazza a THM-ben a fogyasztót terhelő valamennyi költséget. A kölcsönszerződés 9. pontja szerint a THM mértéke 18,80%, a THM elemeit tartalmazó kamat 16,29%, a THM 2,51% bujtatott költséget tartalmaz.

Az árfolyamkockázatot a fogyasztó felperesre telepítő szerződési feltétel tisztességtelenségén alapuló érvénytelenséget a felperes arra tekintettel állította, hogy a felperes autókereskedő közreműködésével kötötte meg a szerződést, aki nem tájékoztatta az őt terhelő árfolyamkockázatról, és hogy a svájci frank árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincsen felső határa, írásbeli kockázatfeltáró nyilatkozatot sem az autókereskedő, sem az alperes nem iratott alá a felperessel. Előadta, hogy a deviza kockázat áthárítása nem azonos a kockázatfeltárással, a kockázat feltárás a nyújtott termék tulajdonságainak a minden részletre történő leírása. Hivatkozott a C-51/17. számú EUB ítélet 83. pontjában foglaltakra, a C-26/13. számú EUB ítélet 76. és 70. pontjában foglaltakra, a C-186/16. számú ügyben kifejtettek. Előadta, hogy a C-186/16. szám alatti döntéssel egyezően a C-51/17. számú ítéletében is kimondta az EUB, hogy a 93/13. irányelv 4. cikk (2) bekezdés szabályait akként kell értelmezni, hogy az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, arra kötelezi a pénzügyi intézményeket, hogy elegendő tájékoztatást nyújtsanak a kölcsönt felvevők számára ahhoz, hogy az utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. A tájékoztatásnak ki kell terjednie legalább a kölcsönt felvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletre gyakorolt hatására. Etekintetben ezen követelmény magában foglalja, hogy az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt esetlegesen jelentős gazdasági következményeit is. A perbeli szerződésben rögzített tájékoztatás ennek a követelményeknek nem felel meg, mert nem tartalmazza, hogy a kedvezőtlen árfolyamváltozás az adósságot terhelő pénzügyi kötelezettségeit jelentős mértékben megnövelheti, ekként az adós vállalása gazdasági következményeit felmérni nem tudta.

A felperes előadta, hogy a szerződés forintosítására nem került sor, a felperes a szerződést teljesítette.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a felperes keresetének teljes elutasítását kérte. Álláspontja szerint a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdésében előírt tartalmi elemeket magában foglalja, és az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatása is mindenben megfelel a jogszabályi előírásoknak.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja körében előadta, hogy a peres felek a kölcsönszerződésben foglaltan a szerződés megkötésekor megállapodtak a kölcsön összegéről, továbbá azon szerződéses feltételekről, amelyek alapján a folyósított forint kölcsönösszeg svájci frank devizanemben kifejezett értéke meghatározható. A szerződészkötés időpontjában egyértelműen rögzült, hogy az alperes a forintban folyósított kölcsönösszeget devizában tartja nyilván, emellett pedig a kölcsönszerződésben foglaltan a felek megállapodtak a figyelembe veendő árfolyamok típusáról és azok érvényességi napjáról is. A bázis árfolyam fogalmát az üzletszabályzat 18.3.2 pontja egyértelműen meghatározza. Ennek alapján mind a folyósított kölcsön, mind annak a devizában nyilvántartott összege egyértelműen megállapítható. A fenti érvelés alapján a törlesztőrészletek összegét sem kellett feltüntetni devizában, így a felperes által hivatkozott Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja sem sérült az alperes megítélése szerint.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja kapcsán alperes előadta, hogy a kölcsönszerződés tartalmazza a

THM százalékos mértékét, ezt meghaladóan a kölcsönszerződés THM-ről rendelkező pontja azt is rögzíti, hogy az alperes az irányadó kormányrendelet mellékletében feltüntetett képlet alapján számította a THM százalékos mértékét. A felperes nem tudta megjelölni, hogy melyik az a költség vagy díj, amelyet alperes a THM körében tévesen számított fel, azonban a szerződésben nem tüntetett fel. A kölcsönszerződés 8. pontja tartalmazza a felperes által fizetendő költségeket, részben az Üzletszabályzatra utalással. Az Üzletszabályzat 17. pontja pedig akként rendelkezik, hogy a kamatok és díjak mértékét mindig az aktuális Hirdetmény tartalmazza.

Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás körében utalt arra, hogy a szerződés 7. pontjában szereplő tájékoztatásból egy átlagosan figyelmes és körültekintő fogyasztó számára érthetőnek és világosnak kellett lennie annak a ténynek, hogy az árfolyam folyamatosan változhat, amely jelentős kockázatot hordoz magában. A jelentős kockázat pedig azt a veszélyt jelenti, hogy a forint leértékelődése a törlesztőrészleteken kívül a teljes hátralévő tőketartozást is növelheti. A tájékoztatásban nincs utalás arra, hogy egy meghatározott mérték feletti árfolyamváltozás esetén a felperesnek nem kell viselnie a kockázatot. A tájékoztatásból tehát a szavak általánosan elfogadott jelentése alapján az a következtetés vonható le egy átlagosan figyelmes és körültekintő fogyasztó számára, hogy a kockázatvállalásnak nincsen felső határa. Alperes megítélése szerint alperes tájékoztatása világos és érthető az átlagos fogyasztó számára is, mivel rögzíti, hogy a törlesztőrészlet változhat az árfolyam és a kamat alakulásától függően. Rögzíti továbbá, hogy a törlesztőrészletek növekedhetnek, illetve a teljes hátralévő tőketartozás is növekedhet. Felhívta az adós figyelmét arra is, hogy a deviza alapú finanszírozásnak fokozott kockázata van. A kölcsönszerződés aláírása egyúttal az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatást, annak megértését, illetve a kockázat következményeinek vállalását is igazolja. Alperes álláspontja szerint a kockázatteltérő nyilatkozat összhangban van a magyar bíróságok és az Európai Unió Bíróságának gyakorlatával is. Kiemelte alperes, hogy a felperes még a törvényen alapuló forintosítás lehetősége után sem kívánt élni a forintosítás lehetőségével, alperes felajánlotta annak lehetőségét, azonban a felperes 2015. december 21-én úgy nyilatkozott, hogy a szerződésmódosítást elutasítja, és nem kíván élni a forintosítás lehetőségével. Ennek alapján egyértelmű, hogy felperes a kockázatteltérő nyilatkozat tartalmával tisztában volt, tudta, hogy milyen kockázatokkal jár a devizában felvett kölcsön, sőt amikor lehetőség lett volna a forintosításra, akkor felperes egy újabb nyilatkozatában megerősítette, hogy továbbra is deviza-alapú maradjon a szerződés.

Mind felperes, mind alperes kérte a perköltségeinek megállapítását az IM rendelet alapján.

A perben a törvényszék a 2017. március 23. napján jogerőre emelkedett végzésével megállapította, hogy a szerződést kötő ... Zrt. alperes jogutódja a peres eljárásban a ...-i Zrt.

A ...-i Törvényszék ... számú kiegészített ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 38.100,- forint perköltséget. Rendelkezett arról, hogy a kereseti illetéket az állam viseli.

A ...-i Ítéltábla a fellebbezési eljárásában ... szám alatti végzésével az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A felperes másodfokú eljárásban felmerült költségeit 34.600,- forintban, alperes költségeit 44.000,- forintban állapította meg.

A hatályon kívül helyező végzésében a ...-i Ítéltábla előírta az elsőfokú bíróság részére, hogy a törvényszék döntsön a felperes Hpt. 213. § (1) bekezdés a) b) és e) pontjára alapított érvénytelenségi keresetéről. Előírta továbbá, hogy tisztázza az elsőfokú bíróság azt, hogy a perbeli szerződés

forintosítására sor került-e, vagy sem, amennyiben nem került sor a forintosítása, úgy az eredeti, illetve a 2014. évi XXXVIII. törvény 3. § (2) bekezdése szerint ex tunc hatállyal módosított tartalom mellett kell vizsgálnia a törvényszéknek az érvénytelenség jogalapját. Ennek során figyelemmel kell lenni az elsőfokú bíróságnak az EUB által időközben meghozott C-51/17. számú előzetes döntéshozatali ítéletben foglalt szempontokra is.

A törvényszék a másodfokú bíróság által előírt megismételt bizonyítási eljárás eredményeként a tényállást tehát azzal egészítette ki, hogy a szerződés forintosítására a felperes elutasító nyilatkozatára figyelemmel nem került sor. A szerződés lezárásra került teljesítéssel, bár késedelmesen.

A törvényszék az okirati bizonyítékok figyelembevételével megállapította, hogy a felperes keresete nem megalapozott.

A szerződéskötéskor hatályos Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban rPtk.) 205. § (3) bekezdése alapján a felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek, és figyelemmel kell lenniük egymás jogos érdekeire. A szerződéskötést megelőzően is tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről.

A rPtk. 205/A. § (1) bekezdés értelmében általános szerződési feltételnek minősül az a szerződési feltétel, amelyet az egyik fél több szerződés megkötése céljából egyoldalúan, a másik fél közreműködése nélkül előre meghatároz és amelyet egyedileg nem tárgyalta meg.

A (2) bekezdése alapján az általános szerződési feltételt használó felet terheli annak bizonyítása, hogy a szerződési feltételt a felek egyedileg megtárgyalták.

A 205/B. § (1) bekezdés alapján az általános szerződési feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta.

A (2) bekezdés alapján külön tájékoztatni kel a másik felet arról az általános szerződési feltételről, amely a szokásos szerződési gyakorlatról a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen, vagy valamely korábban a felek között alkalmazott kikötéstől eltér. Ilyen feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha azt a másik fél - külön figyelemfelhívó tájékoztatást követően - kifejezetten elfogadta.

A rPtk. 209. § (1) bekezdés alapján tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.

A (4) bekezdés alapján az általános szerződési feltétel és a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalta feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem világos vagy nem érthető.

Az (5) bekezdés értelmében a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a fő szolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre, ha azok egyébként világosak és érthetőek.

A 209/A. § (2) bekezdés alapján a fogyasztói szerződésben az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló, továbbá a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalta tisztességtelen kikötés semmis. A semmisségre csak a fogyasztó

érdekében lehet hivatkozni.

A 2/2014. PJE határozat 1) pontja szerint a devizaalapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezésének tisztességtelensége, mely szerint az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető. Abban az esetben, ha a szerződés szövegéből és a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen felismerhető volt az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül kizárólag őt terhelir és hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, a vizsgált kikötés tisztességtelenségét a régi Ptk. 209. § (5) bekezdésében foglaltakra tekintettel nem lehet megállapítani.

A szerződéskötés időpontjában hatályos, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (továbbiakban: Hpt. 213. § (1) bekezdése szerint semmis az a fogyasztási lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza

- a) a szerződés tárgyát,
- b) az éves, százaléokban kifejezett teljes hiteldíj mutatót, a hiteldíj mutató számítása során figyelembe nem vett - esetleges - költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést,
- e) a törlesztőrészek számát, összegét, a törlesztési időpontokat.

A felperes elsődleges keresete, a Hpt. 213. § (1) bekezdése alapján megállapítható érvénytelenségre történő hivatkozása nem alapos. A perbeli szerződés egyedi része forintösszegben pontosan meghatározza a kölcsön összegét, a hiteldíj mutató éves százaléokban kifejezett mértékét, valamint a törlesztő részek számát, összegét és a törlesztési időpontokat is. A szerződés részét képező üzletszabályzat 17., 18. és 21. pontja alapján pedig mind a kölcsön összege, mind a törlesztőrészlet összege egyértelműen meghatározható devizában is.

Nem fogadta el a törvényszék a felperes azon hivatkozását, hogy az Üzletszabályzat és a szerződés egyedi részében foglaltak egymásnak ellentmondó rendelkezéseket tartalmaznának. Az egyedi szerződés rendelkezései, valamint az Üzletszabályzat vonatkozó rendelkezései ugyanis egymással összhangban állnak, együttesen értelmezendők és az együttes értelmezés eredményeként a kölcsön, valamint a törlesztő részek összege mind forintban, mind devizában meghatározható. Ezáltal a szerződés és annak részét képező Üzletszabályzat eleget tesz a Kúria 6/2013. sz. PJE határozatában foglalt követelményeknek. Az egyedi szerződés ugyanis a nyújtott kölcsön, illetve a törlesztőrészek forint összegének meghatározása mellett rögzíti azt, hogy azt felperes devizában tartja nyilván, meghatározza a bázisárfolyamot, míg a bázisárfolyam fogalmát az Üzletszabályzat 18.3.2 pontja ugyancsak rögzíti. Az Üzletszabályzat meghatározza a törlesztőrészek kiszámításának, és deviza összegre történő számításának módját is.

Az esedékesség napjára az üzletszabályzat 21. pontja egyértelmű rendelkezést tartalmaz, így nem alapos a felperes erre vonatkozó kifogása sem.

Mindezekre tekintettel a szerződés Hpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontjába ütközése nem állapítható meg.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja alapján sem állapítható meg a szerződés érvénytelensége figyelemmel arra, hogy a szerződés egyedi része az induló THM százalékos mértékét egyértelműen

meghatározza, a hozzá kapcsolódó Üzletszabályzat pedig a szerződés egyedi részével összhangban tartalmazza, hogy a teljes hiteldíj mutató kiszámítására hogyan került sor. Az Üzletszabályzat 17. pontja tartalmazza, hogy a kamatok és díjak mértékét mindig az aktuális Hirdetmény határozza meg. Az egyedi szerződés, az Üzletszabályzat és a Hirdetmény együttesen a Hpt. fenti követelményének eleget téve határozza meg a teljes hiteldíj mutató mértékét. A felperes csak állította, ugyanakkor nem részletezte és semmivel nem bizonyította, hogy a szerződésben szereplő THM valóban bujtatott költségeket tartalmazott volna.

Leszögezi a törvényszék, hogy THM mértéke nem egyezik meg a szerződés induló kamatlábának mértékével.

Az árfolyamkockázat körében a 2/2014. PJE határozatban kifejtettek szerint az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezés tisztességtelensége csak abban az esetben vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos és érthető.

A 6/2013. PJE határozat kimondta, hogy a pénzügyi intézményt a jogszabály alapján terhelő tájékoztatási kötelezettségnek ki kell terjednie az árfolyamváltozás lehetőségére és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletekre. A tájékoztatási kötelezettség ugyanakkor nem terjedhet ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére.

Az egyedi szerződés és az Üzletszabályzat rendelkezései a felperes érvelésével ellentétben egymástól nem tértek el, hanem a szerződés részévé vált Üzletszabályzat az egyedi részt kiegészítve, az átlagfogyasztó számára is világosan, áttekinthetően foglalja magában a változó futamidejű konstrukció lényegét.

Az EUB C-186/16. számú ítéletében kifejtettek szerint nem tekinthető tisztességtelennek a szerződés elsődleges tárgyát meghatározó szerződési feltétel, ha azt világosan és érthetően fogalmazták meg. A tájékoztatás akkor megfelelő, ha nem csak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthető, és a fogyasztó a tájékoztatás alapján fel tudja mérni a kockázat szerződésben vállalt pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt gazdasági következményeit is.

A C-51/2017. számú ítélet indokolása szerint a pénzügyi intézménynek elegendő tájékoztatást kell nyújtani a kölcsönt felvevők számára ahhoz, hogy az utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. A tájékoztatásnak ki kell terjednie a tagállami fizetőeszköz súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására, arra, hogy az gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénznem, amelyben az adós jövedelmét kapja leértékelődik azon devizához képest, mint amelyben a kölcsönt nyújtották. A tájékoztatásra a szerződés megkötése előtt időben kell hogy sor kerüljön. Az EUB nem részletezte, hogy a tájékoztatásnak pontosan mire, milyen módon, illetve terjedelemben kellene kiterjednie, e kérdésben a nemzeti bíróságnak kell állást foglalnia.

A kölcsönszerződés 7. pontjában az alperes felhívta a felperes figyelmét az árfolyamváltozás lehetőségére és az azzal járó kockázatra. Tájékoztatása tartalmazta, hogy a forint leértékelődése a törlesztőrészletek és a hátralévő tőketartozás összegét is növelheti. Ilyen módon kiterjedt arra is, hogy az árfolyam felperes számára kedvezőtlen változása milyen módon befolyásolja a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségét. Ennek alapján pedig a felperes fel tudta mérni, hogy mik lehetnek az árfolyamváltozás kockázatának a szerződésben vállalt pénzügyi

kötelezettségeire gyakorolt gazdasági következményei. A szerződés alapján a felperes nem gondolhatta, hogy az árfolyamkockázat nem valós, és azt sem feltételezhette alappal, hogy az árfolyamváltozás kockázata őt csak korlátozott mértékben terheli. Utal erre a szerződés azon kitétele is, mely szerint a meghatározott futamidő az árfolyamváltozásra figyelemmel kitolódhat.

Az adóstól az adott helyzetben általában elvárható, hogy a szerződés aláírása előtt megismerje a szerződés tartalmát, és tisztában legyen azzal, hogy a szerződés megkötésével milyen kötelezettségeket és kockázatokat vállal. Ezért nem kifogásolható, ha a fogyasztóval szerződő fél magában a szerződésben ad tájékoztatást a fogyasztó szerződésből eredő kötelezettségeit lényegesen érintő kockázatról, vagy egyéb körülményről. A fogyasztónak ugyanis lehetősége van arra, hogy ne kösse meg nyomban a szerződést, hanem előbb további magyarázatot kérjen, vagy más módon tájékozódjon a szerződésnek azokról a feltételeiről, amelyeket nem értett meg pontosan. A szerződés részét képező üzletszabályzat 18.3.4. pontja pedig ismételt felhívta arra a figyelmet, hogy a deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztő részletek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyamának és kamatának alakulásától függően változhat. Felhívta a figyelmet a jelentős kockázatra is, amely szerint a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztő részletek növekedését eredményezi, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli.

A kölcsönszerződés 7. pontja, valamint az Üzletszabályzatnak a devizaszerződésre vonatkozó fentebb említett rendelkezései alapján az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára egyértelművé kellett vállaljon, hogy a kölcsönszerződésnek árfolyamkockázata van, az árfolyamkockázat jelentős negatív terhet is jelenthet a fogyasztóra, és egyértelművé kellett válnia annak is, hogy az árfolyamkockázatnak nincs felső határa és az teljes egészében a fogyasztót terheli, figyelemmel arra, hogy sem az egyedi szerződés, sem az Üzletszabályzat nem tartalmazott arra vonatkozó kitélt, hogy az korlátozott lenne. A felperes a törvényben, az Európai Bíróság irányadó előzetes döntéshozatali eljárásban hozott határozataival, illetve a jogegységi határozatokban meghatározott követelményeknek megfelelő tájékoztatást kapott az árfolyamkockázatról, így a fentiekre tekintettel a szerződés árfolyamkockázattal kapcsolatos rendelkezései nem tisztességtelenek.

Megjegyzni továbbá a törvényszék, hogy a felperes azzal, hogy nem élt a törvény által biztosított forintosítás lehetőségével, azt határozott nyilatkozatával az árfolyamkockázat fizetési kötelezettségére gyakorolt hatásának teljes ismerete mellett is visszautasította, a felek között eredetileg létrejött szerződés tartalmát megerősítette, így utóbb annak rendelkezései tisztességtelenségére már alappal nem hivatkozhat.

A felperes érvénytelenség következményeinek levonása körében előterjesztett keresete ugyanakkor nem teljesíthető, mivel a bíróságnak nem áll módjában a jogalap megalapozottsága esetén sem hatályossá nyilvánítani a már teljesítéssel megszűnt szerződést, egyéb jogkövetkezmény levonását pedig a felperes nem kérte, annak ellenére, hogy maga nyilatkozott a kereseti kérelem előterjesztése során arra, hogy a szerződés teljesítéssel megszűnt.

A fentiekre tekintettel a törvényszék a felperes keresetét elutasította.

A felperes pervesztes lett, a Pp. 78. §-a alapján köteles az alperes fellebbezési perköltségének megfizetésére. A pertárgy értékét a törvényszék a felperesi keresetnek megfelelően 1.384.629.- forintban állapította meg, és ezen pertárgyérték alapján a 32/2003. (VIII.22) IM sz. rendelet 3. § (2) bekezdése alapján állapította meg az alperes jogi képviselőével felmerült, áfával növelt költségét az elsőfokú eljárásra tekintettel 87.630,- forintban, míg a hatályon kívül helyezés folytán 44.000.-

forintban, mindösszesen 131.630.- forintban.

A felperes a peres eljárás során teljes személyes költségmentességben részesült, ezért a le nem rótt 83.078.- Ft illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM sz. rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

A fellebbezési lehetőség a Pp. 233. §-án alapul.

..., 2019. november 12.

... sk.

bíró